

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WAZN.053.1.2026.JC

Warszawa, 31 marca 2026 r.

Sz. P.

[Redacted]

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na petycję w sprawie podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do kompleksowej reformy systemu oświaty, po zapoznaniu się z treścią petycji oraz z załączoną publikacją „Jak zreformować oświatę? Zbiór rekomendacji i projektów aktów prawnych”, uprzejmie informuje, że postulaty zawarte w ww. publikacji zostały przeanalizowane w zakresie kompetencji Ministra Edukacji oraz obowiązującego stanu prawnego.

Ad 1 – Rekomendacja I: Reforma statusu ustrojowego tytułu profesora oświaty

Tytuł honorowy profesora oświaty przyznawany jest za całokształt wieloletniej pracy pedagogicznej. Do nadania tytułu mogą być zgłaszani nauczyciele, którzy legitymują się co najmniej 20 letnim okresem pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10 letnim okresem pracy jako nauczyciel dyplomowany. Nauczyciel otrzymujący ten tytuł musi ponadto wyróżniać się wybitnymi osiągnięciami. Tytuł honorowy profesora oświaty jest tytułem prestiżowym zarówno w środowisku nauczycielskim, jak i w środowisku lokalnym z którego wywodzi się i pracuje nauczyciel.

Tytuł nadawany jest na wniosek organów sprawujących nadzór pedagogiczny. Wnioski o nadanie tytułu upoważnione organy składają do Kapituły ds. Profesorów Oświaty. Kapituła rekomendując Ministrowi Edukacji kandydatury do nadania tytułu honorowego profesora oświaty bierze pod uwagę kryteria, o których mowa w § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 września 2008 r. w sprawie Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty (Dz. U. Nr 163, poz. 1017). W kryteriach wskazano na elementy takie jak: jakość pracy prowadzonej z uczniami oraz wpływ kandydata na swoje środowisko zawodowe, np. przez stwarzanie swoją postawą pozytywnego wzorca, przez różne formy dzielenia się z innymi nauczycielami swoją wiedzą i doświadczeniem zawodowym. Kryterium oceny dorobku kandydatów to też szczególne zasługi kandydata oraz jego wysoka kultura pedagogiczna, rozumiana jako wybitna umiejętność prowadzenia dialogu z uczniami, rodzicami oraz nauczycielami w połączeniu ze stawianiem wymagań mobilizujących uczniów do pracy nad własnym rozwojem. Ponadto uwzględniono kwestie dotyczące szczególnych osiągnięć kandydata związanych z wykonywaniem zawodu nauczyciela, takich jak:

opracowanie własnego programu wychowania przedszkolnego lub programu nauczania cieszącego się uznaniem nauczycieli, uznany dorobek zawodowy potwierdzony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, nagrodami ministra, kuratora oświaty lub organu prowadzącego szkołę i placówki, znaczący udział w przygotowaniu zawodowym przyszłych nauczycieli oraz publikacje dotyczące oświaty i problematyki edukacyjnej.

Proponowane rozwiązanie odnośnie do reformy statusu ustrojowego tytułu profesora oświaty wymagałyby zmian ustawowych o charakterze systemowym, w szczególności w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz w ustawie – Karta nauczyciela. Takie zmiany uznaje się obecnie za niecelowe.

Ad. 2 i 3 – Rekomendacja II i III: Implementacja doktoratu wdrożeniowego w systemie oświaty. Reforma systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli.

W systemie oświaty najwyższym wymaganym poziomem wykształcenia jest posiadanie przez nauczyciela tytułu zawodowego magistra z przygotowaniem pedagogicznym. Jednocześnie pragmatyka zawodowa premiuje nauczycieli posiadających stopnie naukowe. Stosownie do art. 9a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, z późn. zm.), nauczyciele akademicy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w uczelni, z dniem nawiązania stosunku pracy w kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego. Nauczyciele akademicy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 5-letnim okresem pracy w uczelni, z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ustawodawca przewidział możliwość uzyskania z mocy prawa stopnia nauczyciela mianowanego z dniem nawiązania stosunku pracy przez kandydata do pracy na stanowisku nauczyciela, o ile posiada on kwalifikacje do określonych zajęć, stopień naukowy i odpowiedni staż pracy w uczelni na stanowisku nauczyciela akademickiego. Jeżeli nauczyciel nie spełnia tych wymagań, stopień nauczyciela mianowanego może uzyskać po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 9b ust. 1 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 9ca ust. 1, 2, 8 i 9 ustawy – Karta Nauczyciela, nauczyciel początkujący odbywa przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 3 lat i 9 miesięcy. Nauczyciel początkujący, który posiada stopień naukowy może odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy. Nauczyciel składa do dyrektora szkoły oświadczenie o wymiarze, w jakim zamierza odbyć przygotowanie do zawodu nauczyciela, nie później niż do zakończenia roku szkolnego w drugim roku odbywania przygotowania do zawodu nauczyciela.

Do okresów przygotowania do zawodu wlicza się okresy zatrudnienia w szkole w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami. Do okresów tych nie wlicza się okresów nieobecności nauczyciela w pracy trwającej nieprzerwanie dłużej niż 30 dni, z wyjątkiem okresów urlopu wypoczynkowego.

Stosownie do art. 9ca ust. 6 i 7 ww. ustawy, nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 5 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego. Nauczyciel mianowany, który posiada stopień naukowy może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 4 lat i 9 miesięcy od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

Odnosząc się do kwestii oceny pracy nauczycieli, uprzejmie wyjaśniam, że nauczyciel zobligowany jest do realizacji obowiązków określonych w art. 6 oraz art. 42 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 sierpnia 2022 r. w sprawie oceny pracy nauczycieli (Dz. U. poz. 1822, z późn. zm.), szczegółowe kryteria oceny pracy nauczyciela obejmują:

- poprawność merytoryczną i metodyczną prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających ze specyfiki szkoły i zajmowanego stanowiska, z uwzględnieniem wykorzystania metod aktywizujących ucznia, w tym narzędzi multimedialnych i informatycznych, dostosowanych do specyfiki zajęć;
- analizowanie własnej pracy i wykorzystywanie wniosków wynikających z tej analizy do doskonalenia procesu dydaktyczno-wychowawczego i opiekuńczego oraz osiąganie pozytywnych efektów pracy;
- dbałość o bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki;
- znajomość praw dziecka, w tym praw określonych w Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. poz. 526, z 2000 r. poz. 11 oraz z 2013 r. poz. 677), ich realizację oraz kierowanie się dobrem ucznia i troską o jego zdrowie z poszanowaniem jego godności osobistej;
- wspieranie każdego ucznia, w tym ucznia niepełnosprawnego, w jego rozwoju oraz tworzenie warunków do aktywnego i pełnego uczestnictwa ucznia w życiu szkoły oraz środowiska lokalnego;
- kształtowanie u uczniów szacunku do drugiego człowieka, świadomości posiadanych praw oraz postaw: obywatelskiej, patriotycznej i prospołecznej;
- współpracę z innymi nauczycielami w zakresie wynikającym z realizowanych przez szkołę zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz zadań statutowych;
- przestrzeganie przepisów prawa z zakresu funkcjonowania szkoły oraz wewnętrznych uregulowań obowiązujących w szkole, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- poszerzanie wiedzy i doskonalenie umiejętności związanych z wykonywaną pracą, w tym umiejętności komunikacyjnych i interpersonalnych, oraz wykorzystanie w pracy wiedzy nabytej w wyniku doskonalenia zawodowego;
- współpracę z rodzicami;
- realizowanie innych zajęć i czynności, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- diagnozowanie potrzeb i możliwości ucznia oraz indywidualizowanie pracy z uczniem.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że ewentualna praca badawcza i naukowa nauczyciela związana z potrzebami uczniów i szkoły jest obecnie oceniana na podstawie obowiązujących kryteriów oceny pracy. Ponadto pracę naukową nauczyciel może wykazać się także w ramach awansu zawodowego i spełnienia wymagań na stopień nauczyciela mianowanego i dyplomowanego określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 września 2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. poz. 1914).

Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że ustawodawca obecnie uwzględnia możliwość pracy badawczej zatrudnionego nauczyciela, bowiem zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania nauczycielom urlopów dla dalszego kształcenia się, dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych i z innych ważnych przyczyn oraz ulg i świadczeń związanych z tym kształceniem, a także organów uprawnionych do ich udzielania (Dz. U. z 2001 r. poz. 5), urlopy płatne dla celów naukowych, artystycznych lub oświatowych mogą być udzielane nauczycielowi w wymiarze do jednego miesiąca na opracowanie środków dydaktycznych, problemów z zakresu teorii lub praktyki pedagogicznej albo innych problemów z zakresu oświaty i wychowania, które mogą mieć znaczenie w unowocześnianiu i doskonaleniu procesu dydaktyczno-wychowawczego oraz systemu oświaty i wychowania, jeżeli z tego tytułu nauczyciel nie otrzymuje wynagrodzenia.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w związku z wnioskami kierowanymi do Ministra Edukacji przez nauczycielskie organizacje związkowe i inne środowiska oświatowe o zmianę niektórych rozwiązań zawartych w pragmatyce zawodowej nauczycieli zarządzeniem Ministra Edukacji z dnia 26 kwietnia 2024 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli (Dz. Urz. ME poz. 32) został powołany Zespół do spraw pragmatyki zawodowej nauczycieli. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) oraz ogólnopolskich organizacji jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 949). Zgodnie z § 3 ww. zarządzenia zadaniem Zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie pragmatyki zawodowej nauczycieli, w szczególności w zakresie wynagradzania, awansu zawodowego, oceny pracy, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności dyscyplinarnej, a także rozwiązań w zakresie uprawnień do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych. Z uwagi na powyższe, w ramach ww. Zespołu zostało powołanych pięć tematycznych Grup roboczych, w tym m.in. Grupa robocza do spraw wynagrodzeń nauczycieli oraz Grupa robocza do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Zmiany w zakresie wynagrodzeń nauczycieli wymagają pogłębionej analizy i systemowych rozwiązań.

Natomiast zmiany w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli, które zostały zaproponowane w przedmiotowej petycji, są obecnie przedmiotem rozmów prowadzonych w ramach prac Grupy roboczej do spraw odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli. Uprzejmie wyjaśniam, że propozycje ostatecznych rozwiązań systemowych w zakresie

odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli będą opracowane dopiero po zakończeniu prac tej Grupy.

Ad. 4 – Rekomendacja IV: Profesjonalizacja nadzoru pedagogicznego – status wizytatora.

Na wstępie należy podkreślić, że nadzór pedagogiczny sprawowany przez kuratorów oświaty stanowi element administracji rządowej zespolonej w województwie i jest uregulowany przede wszystkim w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. Wizytatorzy kuratoriów oświaty wykonują zadania z zakresu administracji rządowej i są zatrudniani w ramach korpusu służby cywilnej, co ma na celu zapewnienie stabilności zatrudnienia, apolityczności, bezstronności oraz jednolitych standardów wykonywania zadań publicznych.

Odnosząc się do postulatu wyłączenia wizytatorów z korpusu służby cywilnej, należy wskazać, że rozwiązanie takie wymagałoby zmian ustawowych o charakterze systemowym, w szczególności w ustawie o służbie cywilnej oraz w ustawie – Prawo oświatowe, a także ponownego określenia statusu prawnego kuratoriów oświaty w strukturze administracji rządowej. Obecnie obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości wyodrębnienia wizytatorów jako odrębnej grupy zawodowej funkcjonującej poza korpusem służby cywilnej, a ewentualne zmiany w tym zakresie musiałyby uwzględniać konstytucyjne zasady funkcjonowania administracji publicznej, w tym zasadę legalizmu, jednolitości administracji rządowej oraz równego dostępu do służby publicznej.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że sam fakt przynależności wizytatorów do korpusu służby cywilnej nie przesądza o obniżeniu prestiżu tej funkcji ani nie ogranicza możliwości profesjonalnego wykonywania zadań nadzorczych. Przepisy prawa oświatowego określają wysokie wymagania kwalifikacyjne wobec osób zatrudnianych na stanowiskach wizytatorów, a zakres ich kompetencji oraz odpowiedzialności pozostaje ściśle związany z realizacją konstytucyjnego prawa do nauki oraz zapewnieniem jakości kształcenia.

W odniesieniu do postulatu wzmocnienia prestiżu wizytatora poprzez zmiany w systemie wynagradzania, w tym wprowadzenia dodatkowych instrumentów motywacyjnych lub dodatków funkcyjnych, należy wskazać, że kwestie te pozostają w ścisłym związku z przepisami regulującymi wynagradzanie członków korpusu służby cywilnej oraz z limitami budżetowymi określanymi corocznie w ustawie budżetowej. Aktualnie obowiązujące regulacje przewidują możliwość różnicowania wynagrodzeń w ramach siatki płac oraz stosowania dodatków wynikających z pełnionych funkcji, zakresu odpowiedzialności i poziomu kwalifikacji.

Postulat wprowadzenia odrębnego, systemowego mechanizmu dodatków funkcyjnych dla wizytatorów, mającego na celu zwiększenie konkurencyjności płacowej tych stanowisk, również wymagałby interwencji ustawodawczej oraz kompleksowej analizy skutków finansowych dla budżetu państwa. Ewentualne zmiany w tym zakresie musiałyby uwzględniać zasadę spójności systemu wynagradzania w administracji publicznej oraz równego traktowania pracowników wykonujących zadania o porównywalnym charakterze i poziomie odpowiedzialności.

Minister Edukacji dostrzega znaczenie stabilnego, profesjonalnego i kompetentnego nadzoru pedagogicznego dla jakości funkcjonowania systemu oświaty. Jednocześnie należy podkreślić, że proponowane w petycji rozwiązania w zakresie statusu wizytatora, jego wyłączenia z korpusu służby cywilnej oraz wprowadzenia odrębnych mechanizmów wynagradzania wykraczają poza zakres działań możliwych do podjęcia w drodze aktów wykonawczych i wymagają decyzji ustawodawcy oraz szerokich uzgodnień międzyresortowych. Aktualnie takie zmiany nie są przewidywane.

Ad. 5 – Rekomendacja V: Modernizacji kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.

Na przestrzeni ostatnich lat system kształcenia ustawicznego, w szczególności w obszarze edukacji zawodowej, „ewoluował od modelu ‘sztywnego’, opartego głównie na szkołach stacjonarnych, w stronę modelu elastycznego, reagującego na potrzeby rynku pracy i postęp technologiczny”. Wdrażanie reformy systemu kształcenia zawodowego i ustawicznego rozpoczęło się 1 września 2012 r. na mocy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹. W pierwszym etapie tej reformy wygaszono szkoły zawodowe dla dorosłych i zastąpiono je kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi. W systemie szkolnym pozostawiono tylko szkoły policealne dla osób posiadających wykształcenie średnie, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku. Punktem wyjścia dla ww. zmiany ustroju szkolnego były zmiany programowe mające na celu ukształtowanie systemu kształcenia zawodowego elastycznie reagującego na potrzeby rynku pracy, otwartego na uczenie się przez całe życie oraz zapewnienie mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów. Służył temu przede wszystkim podział zawodów nauczanych w szkołach ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży na kwalifikacje odrębnie potwierdzane w drodze egzaminów przeprowadzanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne. W kolejnym etapie reformy, wdrażanym od 1 września 2019 r. na mocy ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw², szczególny nacisk położono na wzmocnienie wpływu firm oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa na funkcjonowanie kształcenia zawodowego, w szczególności, poprzez realizację praktycznej nauki zawodu w rzeczywistych warunkach pracy.

W aktualnym stanie prawnym, określonym przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe³ (dalej: ustawa Prawo oświatowe), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴ oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń, osoby dorosłe mają zapewnione możliwości uzupełniania wykształcenia ogólnego oraz zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych⁵ w systemie kształcenia ustawicznego, który obejmuje⁶:

---

¹ Dz.U. Nr 205, poz. 1206, z późn. zm.

² Dz.U. poz. 2245, z późn. zm.

³ Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.

⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.

⁵ Art. 1 pkt 10 ustawy Prawo oświatowe.

⁶ Art. 4 pkt 30 ustawy Prawo oświatowe.

- kształcenie w szkołach dla dorosłych⁷, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych,
- uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych w formach pozaszkolnych

Poszczególne rodzaje form pozaszkolnych prowadzonych w ramach systemu oświaty zdefiniowano, co do zasady, w art. 4 pkt 35, 35a, 35b, 35c i 35d ustawy Prawo oświatowe poprzez wskazanie, iż punktem odniesienia dla realizowanego w danej formie pozaszkolnej programu nauczania musi być odpowiedni zakres określonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego (kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych, turnusy dokształcania teoretycznego młodocianych pracowników), podstawy programowej kształcenia ogólnego (kursy kompetencji ogólnych), albo odpowiedni zakres wiedzy lub umiejętności zawodowych w zakresie jednej z dziedzin zawodowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46c ust. 1 ustawy Prawo oświatowe⁸ (branżowe szkolenia zawodowe). W odniesieniu do formy pozaszkolnej ujętej w pkt 5 katalogu zawartego w art. 117 ust. 1a ustawy Prawo oświatowe wskazano natomiast, iż jest to kurs umożliwiający uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych, inny niż kursy wymienione w pkt 1-3 tego katalogu. Oznacza to, że program nauczania realizowany na takim kursie nie opiera się na podstawach programowych określonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. W § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 października 2023 r. *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych*⁹ (dalej: rozporządzenie *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych*), wydanym na podstawie art. 117 ust. 5 ustawy Prawo oświatowe, wskazano, że kurs, o którym mowa w art. 117 ust. 1a pkt 5 powołanej ustawy, jest prowadzony według programu nauczania uwzględniającego treści:

- ustalone przez podmiot prowadzący dany kurs, tj. odpowiednio placówkę kształcenia ustawicznego, centrum kształcenia zawodowego lub branżowe centrum umiejętności, albo
- określone w przepisach dotyczących uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub zmiany kwalifikacji zawodowych.

Aktywność edukacyjna osób dorosłych bardzo często jest uzależniona od możliwości pogodzenia kształcenia z realizacją innych obowiązków, np. świadczeniem pracy zawodowej i/lub sprawowaniem opieki nad dziećmi, seniorami, itp. Z tego względu w systemie kształcenia ustawicznego z mocy ustawy zagwarantowano elastyczne formuły

⁷ Zgodnie z art. 4 pkt 29 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. a ustawy Prawo oświatowe przez szkołę dla dorosłych rozumie się ośmioletnią szkołę podstawową dla dorosłych i czteroletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych, w których stosuje się odrębną organizację kształcenia i do których są przyjmowane, co do zasady, osoby pełnoletnie oraz kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły. Przepisy wydane na podstawie art. 36 ust. 16 ustawy Prawo oświatowe określają szczególne przypadki, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę niepełnoletnią.

⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 września 2023 r. w sprawie wykazu dziedzin zawodowych wraz z przyporządkowanymi do nich zawodami określonymi w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. poz. 2059, z późn. zm.).

⁹ Dz.U. poz. 2175, z późn. zm.

organizacyjne (forma dzienna¹⁰, stacjonarna¹¹, zaoczna¹²), w tym także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość¹³. Ponadto, zgodnie z § 26 ust. 1 pkt 2, 4 i 9 rozporządzenia *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych* podmiotom prowadzącym formy pozaszkolne pozostawiono swobodę w zakresie ustalenia zarówno sposobu organizacji kształcenia na danym kursie, jak i sposobu oraz formy przeprowadzenia zaliczenia kursu, przy równoczesnym zobowiązaniu ich do określenia w programie nauczania warunków umożliwiających dostosowanie kształcenia do indywidualnych potrzeb i możliwości słuchaczy. Natomiast w przypadku kursów, o których mowa w art. 117 ust. 1a pkt 5 ustawy Prawo oświatowe, tj. kursów innych, aniżeli kursy prowadzone w oparciu o podstawy programowe określone przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, zgodnie z § 23 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych* częstotliwość zajęć na kursie ustala placówka kształcenia ustawicznego, centrum kształcenia zawodowego lub branżowe centrum umiejętności prowadzące dany kurs.

Tak więc postulat dotyczący umożliwienia ustalania harmonogramu zajęć przez placówkę prowadzącą dany kurs należy uznać za bezprzedmiotowy, ponieważ – jak wskazano powyżej – rozwiązanie takie funkcjonuje w obecnym stanie prawnym: § 23 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych*.

Nietrafna i niezasadna jest również propozycja dotycząca wprowadzenia obowiązku podpisywania list obecności przez osoby kształcące się w formach pozaszkolnych i nadanie tym listom obecności statusu "integralnej części dziennika", tak jak ma to miejsce w przypadku szkół dla dorosłych.

Przede wszystkim należy podkreślić, że taka regulacja prawdopodobnie została zakwestionowana przez Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jako stwarzająca możliwości przetwarzania nadmiarowego (nieuregulowanego przepisami prawa) zakresu danych osobowych i budząca wątpliwości w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych w szkołach i placówkach. Należy zwrócić uwagę, że w przypadku niepublicznych szkół, w których nie jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, obowiązek potwierdzania przez uczniów uczestnictwa w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych ich własnoręcznymi, czytelnymi podpisami na listach obecności wprowadzono na mocy ustawy – art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowychⁱ. Obowiązek podpisywania list obecności przez słuchaczy uczestniczących w zajęciach ma ścisły związek z kryterium udzielenia danej szkole dotacji z budżetu właściwej jednostki samorządu terytorialnego: dotacja przysługuje bowiem wyłącznie na ucznia uczestniczącego w co najmniej 50% obowiązkowych zajęć edukacyjnych w danym miesiącuⁱⁱ. Wprowadzenie analogicznej regulacji w drodze rozporządzenia, w odniesieniu do form pozaszkolnych, które

---

¹⁰ Zajęcia odbywają się przez 5 lub 6 dni w tygodniu – art. 4 pkt 29a ustawy Prawo oświatowe.

¹¹ Zajęcia odbywają się przez 3 lub 4 dni w tygodniu – art. 4 pkt 29b ustawy Prawo oświatowe.

¹² Zajęcia odbywają się co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach - co tydzień przez 2 dni – art. 4 pkt 29c ustawy Prawo oświatowe.

¹³ Zgodnie z art. 117 ust. 3 ustawy Prawo oświatowe tylko w przypadku turnusu dokształcania młodocianych pracowników dopuszczono wyłącznie kształcenie w formie dziennej.

w większościⁱⁱⁱ nie są dotowane ze środków publicznych, należy uznać za niecelowe i sprzeczne z zasadami poprawnej legislacji^{iv}.

W obecnym stanie prawnym nie istnieją przesłanki uzasadniające potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych rekomendowanych w przedmiotowej petycji.

Z wyrazami szacunku

Tomasz Głowacki
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/

ⁱ Dz.U. z 2025 r. poz. 439, z późn. zm.

ⁱⁱ Art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

ⁱⁱⁱ Dotacja przysługuje tylko na słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a jej wysokość nie jest uzależniona od kryterium frekwencji na zajęciach – art. 31 i 31a ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

^{iv} § 115 Załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2026 r. poz. 300).